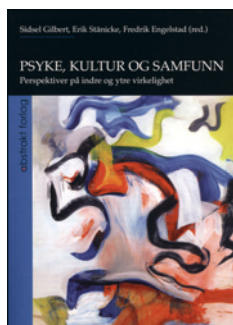

Den indre og ytre virkelighet

Sidsel Gilbert, Erik Stänick,
Fredrik Engelstad, red.

Psyke, kultur og samfunn

Perspektiver på indre og ytre virkelighet.
406 s. Oslo: Abstrakt forlag, 2012.
Pris NOK 398
ISBN 978-82-7935-332-4

Da Svein Haugsgjerd 28 år gammel i 1970 ga ut boken *Nytt perspektiv på psykiatrien*, formulerte han det som skulle komme i norsk psykiatri: en åpning for andre forståelsesmåter av psykisk sykdom enn den rent biologiske/genetiske.

I den foreliggende essaysamlingen feirer gamle og nye venner hans 70-årsjubileum med å vise hvordan det psykodynamiske, det filosofiske, det politiske, det kulturelle, det litterære, det maleriske og det etiske perspektivet kan bidra til en dypere forståelse av psykiske lidelser, og dermed holde psykiatriens vindu åpent mot både den indre og ytre verden. Redaktørene har gjort en meget god jobb. Her er få gjentakelser og ingen longører.

De 24 bidragsyterne kommer fra alle de nevnte fagområdene og skriver interessant, engasjerende og rimelig kortfattet. I en kort omtale kan jeg dessverre bare nevne noen få. Arnhild Lauveng og Tonya Madsen bringer oss på en svært autentisk måte inn til pasientens dypeste smerte. Erik og Line Stänicke og Kari Tenmann viser hvor mye av den psykoanalytiske kunnskapen som er relevant og viktig å bruke i vanlig psykiatrisk arbeid, og at det er verdt å kjempe for dens plass. Michael Helge Rønnestad gir en klar og god presisering av at evidensbasert medisin forutsetter et inngående kjennskap til den enkelte pasient. Siri Erika Gullestad gir en glimrende og nyansert analyse av relasjonen mellom personlighetsavvik og rekruttering til ekstreme bevegelser. Arne Johan Vetlesen har en presis drøfting av hvor farlig det er at avstanden mellom reell aggresjon og symboler for aggresjon stadig reduseres i populærkulturen. Anne Hege Grung drøfter mulighetene for et dialogisk samfunn av muslimer og kristne. Og Torberg Foss bruker *Antigone* og *Kong Oidipus* til på en original måte å belyse Jacques Lacans syn på begjæret. Mange av forfatterne er tydelig inspirert av Haugsgjerd's tidlige interesse for denne omstridte franske psykoanalytiker.

Dette er en viktig bok for alle leger som ønsker å supplere det biologiske paradigme med en langt bredere forståelse av det bio-psykososiale perspektivet på psykisk helse og kulturens og samfunnets påvirkning av denne. For oss som arbeider i psykiatrien, er den en viktig inspirasjon til et fortsatt meningsfylt klinisk arbeid.

Per Vaglum

Professor emeritus, Avdeling for medisinsk atferdsvitenskap
Universitetet i Oslo

Eklektisk psykoterapi

Kirsten Benum, Eva Dalsgaard Axelsen,
Ellen J. Hartmann, red.

God psykoterapi

Et integrativt perspektiv. 358 s.
Oslo: Pax Forlag, 2013. Pris NOK 369
ISBN 978-82-530-3598-7

Det er en viktig begivenhet når en gruppe norske psykologer skriver om god psykoterapi. Klangbunnen er integrativ psykoterapi, kjennetegnet av «fleksibilitet til å hente inn og føye sammen kunnskap, metoder og ferdigheter fra forskjellige terapiretninger for å tilpasse behandlingen til den enkelte klient». Integrativ psykoterapi har eksistert siden noen pionerer innen psykoanalyse og læringsteori begynte å interessere seg for hverandres teorier.

Innledningsvis definerer de tre redaktørene god psykoterapi som «den behandling klienten opplever og vurderer som virksom». Heldigvis blir denne forenklete definisjonen av god psykoterapi supplert med hva forfatterne selv og forskningen oppfatter som virksomt og viktig. Det skjer i fem fyldige avsnitt og 12 kapitler om så forskjellige temaer som virksomme faktorer i psykoterapi, forskning og klinisk arbeid, teorier om integrasjon, betydningen av relasjonen i forhold til teknikk, meningsskapning, endring, terapeuten som emosjonelt anker og klienten som medterapeut og utfordrer.

Boken har stor faglig tyngde, byr på viktig kunnskap og er høyst leseverdilig for alle som er interessert i og/eller som praktiserer psykoterapi: psykologer, psykiatere, spesialistkandidater, studenter, leger og pasienter. Dette er ikke en bok man leser fra perm til perm. Hvert kapittel kan godt leses for seg. Når man ser hvordan forfatterne velger ut funn fra forskningslitteraturen og argumenterer for sine valg og synspunkter, slår det leseren at også integrativ terapi kan være en skoleretning, som tilhengerne nødvendig vil gå på tvers av. Derfor kunne forfatterne i større grad ha problematisert sin egen eklektiske posisjon.

Man får av og til inntrykk av at terapeuten i integrativ terapi må være et mer enn vanlig godt og klokt menneske, noe som selvsagt er ønskelig for alle psykoterapeuter. Vi har imidlertid alle «blinde flekker» og kan tidvis være mindre empatiske eller respektfulle enn ønskelig var. Derfor likte jeg epilogen godt. Den omhandler dårlig psykoterapi, og av redsel for å støte noen skrev forfatteren om en del merkverdigheter og feil han selv hadde gjort i terapi. Erkjenningen av egne begrensninger og at han av og til snubler i forhold til hva som oppfattes som en optimal intervensjon, gjorde ham for meg til et «almennelig menneske», og kanskje derved også til en god (nok) terapeut.

Forfatterne bruker ofte betegnelsen psykolog, ikke psykoterapeut, og man får inntrykk av at psykoterapi er synonymt med individuell terapi. Dette virker lite inkluderende i forhold til andre psykoterapeuter. Uansett: Boken bør leses!

Steinar Lorentzen

Professor emeritus, Institutt for klinisk medisin
Universitetet i Oslo